

BIRŽELIO 13-14 MININT

Birželis mūsų praeities prisiminimų — gražiausias mėnuo metuose Tėvynėje. Jame dar jaučiame gaivalinį gamtos atbudimą ir pavasario žalią šviežumą, atskleidžiantį gimtosios žemės natūralų grožį, o su juo ir meilę laisvei, tėvų žemei ir gimtiesiems namams.

Kaip kūdikį nereikia mokyti mylėti savo motiną, taip ir lietuvių — mylėti savąjį šeimos židinį, laisvę ir kraštą. Visa tai natūraliai gimsta širdyje.

Todėl ir nenuostabu, kad su kiekvienu birželiu mus, kurie lietuviška duona maitinamiesi augome, neišvengiamai aplanko to gyvenimo tėviškė prisiminimai. Prieš akis jaunystė, laisvo gyvenimo dienos, kai dirbome ir stengėmės būti naudingi ne tik sau, bet ir savajai tautai kuriančiai laimingesnį rytojį.

Nelengva visa tai pamiršti, nors ir keturiasdešimt metų gyvename svetur. Gimtieji namai, įvairiaspalviai žiedais pasipuošusios rasotos pievos, beržynėliai, banguojantieji javų laukai, upėmis ir ežerais išpuoštas lietuviškos žemės veidas išliko gyvas kiekvieno širdyje. Nešiojame tai ir saugojame, nes ten mūsų tėvynė Lietuva, kurios neatskiriama dalele esame ir mes. Į ten kiekvieną birželį mūsų mintys skrenda.

Deja, su kiekvienų metų birželiu taip pat ir gilus liūdesys ir skausmas mūsų širdis paliečia: prisimename, kad jau daugiau kaip keturiasdešimt metų mūsų tauta vergauja ir komunistinis maskoliaus batas trempia Lietuvos žemę; prisimename, kaip raudonasis amaras mūsų šalį užpuolęs viską naikino, ką lietuvių tauta sukūrė ir puoselėjo. Okupantas, primetęs lietuviui sietą svetimą komunistinę sistemą, paverė laisvą Lietuvos gyventojus beteisiais vergais.

Prisiminus masinius 1941 metų birželio 13-14 dienų trėmimus, baissis siaubas ir skausmas širdį suspaudžia. Birželio 13-14 dienų lietuvių tautos nelaimė paliks juodžiausiu puslapiu mūsų istorijoje ateinančioms kartoms. Negirdėtu civilizuotame pasaulyje brutaliu, dešimtys tūkstančių nekaltų lietuvių tautos vaikų žiauriausiu būdu, be maisto, oro ir vandens, užkalduose gyvulinuose vagonuose, lydinčių ginkluotiems sovietų barbarams, buvo vežami Sibiro vergijon, nežmonišką gyvenimo ir darbo sąlygom, badui ir žiauriai mirčiai. Šiandien jau ne paslaptis, kiek tų nelaimingųjų, nepakelusių baisios vergijos, priglaidę šaltais Sibiras.

Mes, kurie birželio 13-14 dienų ir naktų žiaurumų gyvais liudininkais esame, to komunistinio žiaurumo, mūsų tautos kančių ir užplauoto naikinimo niekad nepamiršime. Lygiai taip pat turime prisiminti ir nepamiršti tų Sibiro trėmimų, kuriuos Lietuva iškenėjo komunistiniam barbarui sugrįžus, Vakarams Jaltyje mūsų kraštą išdavus.

Dabar jau daugiau kaip keturiasdešimt metų bolševikiniai okupantai, išgamę talkinami, persekioja ir naikina geriausias mūsų tautos vaikus. Jie mūsų tautos kankiniai, kovotojai už lietuvių ir žmogaus teises. Nežinia, kaip ilgai dar teks vergauti ir kiek ta kova pareikalaus aukų.

DIDELIS GAISRAS VASARIO 16 GIMNAZIJOSJE

Birželio 6 d., 5 val. ryto, Vasario 16 gimnazijos Senojoje pilyje — berniukų bendrabutyje kilo gaisras. Per trumpą laiką sudegė visos pastatų. Žmonių aukų nebuvo, bet sudegė privatus mokinių turas ir brangūs gimnazijos muzikos instrumentai. Spėjama, kad gaisro priežastis buvo seni elektros laidai.

Gaisrą gesino dvidešimt gaisrininkų mašinų.

Dabar berniukai laikinai apgyvendinti klasių pastate.

KAD TIK TĖVYNĖ BŪT LAISVA...

*Kada po stepę vėjai kaukė,
Grūmojo rūškanas dangus.
Tamsi naktis tavęs telaukė,
Likimas juokė neramus.
Vis bėgo vasaros benamės,
Ir rudens šalta širdis,
O žiemos slinko čia neramios —
Žiedai gegužų neprazys.
Ilgėjais tėviškės arimų,
Žaliųjų Ančios karklynų,
Širdis pavargus nenuirimo
Kely pavojų ir kančių.
Svajojai rasti meilę tyrą,
Priglausti širdį prie širdies,
Sapnuos girdėjai skambant lyrai
Ir tai suteikdavo vilties...
Dažnai suklupusi ant kelių
Praei Auksčiausio paramos,
Ir ta trumpa, karšta maldelė
Kely suteikdavo šviesos.
Tave lydėjo akys baissios,
Iškrupę ir piktai veidai,
I šoną žingsnį jei paeisi,
Žinok, gyvybės netekai.
Bet tu kantri, kukli mergaitė,
Jaunoji Lietuvos dukra,
Visus kančių kelius praeisi,
Kad tik tėvynė būtų laisva.*

Sibiro dainius

Nors ir visokiausiomis priemonėmis, fizinėmis ir dvasinėmis, pavergejas stengiasi palaužti ir sunaikinti mus, tautos kamienas nepalūžo ir nepasiduoda prieš užmačiusius nuodėti tautinę dvasią. Lietuvių tautos atsparumas okupanto kėslams ir ilgametė patirtis tėvynėje, teikia vilčių laisvės rytui. Tauta, kuri sunkiausią okupaciją nešdama, pajėgia išlaikyti tautinę gyvybę ir sugeba

naujus didvyrius gimdyti, sulauks laisvės aušros.

Mes, laisvajame pasaulyje plačiai išsibarstę, nešame svarbią ir atsakomą pareigą savo kraštui. Tai privalome gerai įsisąmoninti ir niekad nepamiršti. Deja, jau ne vienas, savo asmeniškais geidimais ir gėrbūviu besirūpindamas, paskendome kasdienybės smulkmene, nerandame nei laiko, nei reikalo prisiminti, kodėl atsiradome laisvajame pasaulyje. Nenorime prisiminti nei Sibiro trėmimų, nei žuvusių už laisvę partizanų, nors jų yra jau daug daugiau, kaip mūsų — pasitraukusių laisvėn. Ar pagalvojame, kokie menki mūsų gyvenimo sunkumai ir rūpesčiai, palyginus su Sibiro trėmimų, kalinamųjų ir persekiojamųjų vargais ir kančiomis? Ar pagalvojame, kad mūsų asmeniškos ambicijos, nesutarimai ir visokie ginčai yra beprasmiški, ir tuo atrodome taip smulkūs prieš Sibiro trėmimus ir tuos, kurie nepabūgo per sekiojimų ir bausmių?

Jeigu ne, tai tokiems susimąstymams Sibiro trėmimų minėjimai turėtų būti skirti.

Birželio 13-14 d. ir po jų sekusių trėmimų minėdami, pabandykime praskleisti pavargusių ir senstančių mūsų išėjusių asmeniškus ambicijų ir egoizmo sukelto rūką, kuris mus skiria nuo persekiojamos, bet kovojančios tautos. Supraskime savo pareigas ir žinokime, kuriuo keliu tautos kamienas nori matyti mūsų žygiuojant.

Nor minėjimo proga, mūsų mintys ir troškimai teskrenda ten, kur vergaujanti tauta kovoja, aukojasi ir kenčia. Ten, kur šalis birželio žiedais pasipuošusi, kurią lietuvis Tėvynė Lietuva vadiną.

Atlikime mums tenkančias pareigas, kad, laisvės rytui prašvitus, galėtumėm tiesiai pažvelgti į Tautos Vėid.

B.H.K.

KRATOS IR TARDYMAI

1983 m. liepos 13 ir 25 d. Vilniaus saugumo buvo tardomas Krokialaukiu parapijos klebonas, TTKKK narys kun. Vaclovas Stakėnas. Tardytojas Pilelis tardymą baigė grasinimu: „Jei ir toliau kovosit beprasme kova, pažiūrėsim, kas laimės!“

Rugsėjo 19 d. kun. V. Stakėnas vėl buvo kviečiamas į Vilniaus saugumą. Į tardymą nuvyko tik 21 d. Už tai buvo išburtas. Tardytojas Liniauskas klausė, ar praėjusių metų Kalėdų šventės tardomasis nedalyvavo Kybartuose vaikams suruoštoje eglutėje.

Gruodžio 9 d. tardymui buvo iškviestas Josvainių klebonas kun. Leonas Kalinauskas.

Gruodžio 20 d. Skaudvilės klebonui kun. Vincui Vėlaviciui buvo įteiktas šaukimas į Vilnių pas prokurorą Bakučionį. Kun. V. Vėlavicius sveikata labai silpna — jis vykti atsisakė.

Rugsėjo 12 d. į valstybinį saugumo komitetą Vilniuje pas tardytoją Vidmantą Baumilą buvo iškviesta Kybartų parapijos bažnyčios darbuotoja Ona Šarauškaitė. Ją klausinėjo apie kun. Sigitą Tamkevičiaus asmenį.

Rugsėjo 15 d. tardytojas V. Baumilas tardė Kybartų bažnyčios valytoją Oną Kavaliauskaitę.

Rugpjūčio 29 d., apie 20 val., į butą, esantį Jaunosios gvardijos gatvėje Nr. 1, bt. 3, įsibrovė būrys milicininkų ir civilių. Čia rado apie 30 susirinkusių besimeldžiančių tikinčiųjų. Jų tarpe buvo Skaisgirio klebonas kun. Leonardas Jagminas. Paklausus, ko susirinkę, tikintieji paaiškino, kad suėjo pasimelstų už neseniai mirusią to buto gyventoją Veroniką Paukštę. Milicininkai pareikalavo dokumentų. Po to prasidėjo tardymai. Kun. L. Jagminas buvo kviečiamas aiškintis į rajoną.

Rugsėjo 16 d. Raseinių saugumo buvo tardoma Genovaitė Butkuvienė. Saugumietis užsipoilė tardomąją, kodėl ji į saugumą atėjo prisigėsusi kryželi. G. Butkuvienė buvo kaltinama ir už dalyvavimą Viduklės bažnyčios procesijose.

Spalio 11 d. į Vilniaus saugumą pakartotinai tardymui buvo iškviestas Kybartų

parapijos vikaras kun. Jonas Matulionis. Tardymo metu saugumietis Liniauskas padarė kun. J. Matulionii LKB Kronikos Nr. 52, klausdamas, kaip į jį pateko jo pareiškimas, rašytas LKP CK sekretoriui Petriui Grškevičiui. Kun. J. Matulionis paklausė, ar galėtų pasimatyti su suimtuoj kun. S. Tamkevičium. Tardytojas Liniauskas atsisakė: „Pasimatysit lageryje“.

Spalio 20 d., Jonui Sadūniui dirbant statybose, Jonavos spekomendantūros kambaryje Nr. 24, kuriame gyvena J. Sadūnas, buvo padaryta slapta krata. Po kratos J. Sadūnas pasigėdė pareiškimu, rašytą rugsėjo 20 d. LTSR prokurorui ir į LTSR Auksčiausiąjį teismą, nuorašų, bičiulių iš užsienio adresų, radijo imtuvo ir pasu.

Lapkričio 28 d. Kauno gatvėje milicija sulaukė Aldoną Raižytę ir nusivėžė į milicijos skyrių, o iš ten po kurio laiko ją išvėžė į namus, pareiškdamai, kad jos bute darystą krata. Kratos metu paimita: rašo moji mašinėlė, A. Solženycino „Gulago salynas“, „Lietuvos ateitis“ Nr. 2 ir Nr. 5, daug užrašų knygelių ir įvairių spausdinių. Po kratos buvo išrašyti kvietimai lapkričio 29 d. ne tik namo gyventojoms, Almai Mikličienei ir Aldonai Raižytei, bet ir atsitiktinai į krata pakliuvusiems Julijai Kuodytei, Gemaui Stanelytei, Elenaui Šuliuskaitei ir A. Teresijai.

Lapkričio 30 d. Kaune buvo tardomas tik ką grįžęs iš lagerio Vytautas Vaičiūnas. Saugumietis ypač puolė jį už tai, kad lapkričio 7 d. buvęs Viduklėje ir dalyvavęs Monikos Gavėnaitės bute jam surengtame sutikime.

Paskutiniu metu saugumas sulaukio šunų čiausių kalinių ir trėminių laiškus. Labai retai gaunami laišukai iš lagerių: iš kun. A. Svarinskio gauti vos keli laišukai. Labiausiai izoliuoti kaliniai: kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Sigitas Tamkevičius, Jadvyga Bieliauskienė, Sergiejus Kovalovas, Antanas Terleckas, Juškus Sasnauskas, Povilas Pečiūnas, doc. Vytautas Skudis, Mečislovas Gurevičius, Balys Gajauskas, Gintautas Iešmantas, Viktoras Petkus, Algirdas Statkevičius ir kiti.

LKB Kronika Nr. 61, 1984 m.

TAUTOS FONDAS

X-TAS TAUTOS FONDO SUVAŽIAVIMAS

Tautos Fondo inkorporavimo dešimtas sukurtinis suvažiavimas įvyko Brooklyne, N.Y. Kultūros Zidinyje š.m. gegužės 5 d. Suvažiavime dalyvavo 29 atstovai ir 5 svečiai. Mandatų Komisijos pranešimu, suvažiavime 21 dalyvis atstovavo (a) 1405 asmeniškams, (b) 1237 VLIK ir (c) 108 organizacijų balsus — viso 2750 balsus. 31 balsas buvo atmetas dėl neteisingai trečiam asmeniui perkeltų įgaliojimų.

Tautos Fondo Valdybos pirm. J. Giedraitis fondo augimą piliustravo duotų pakvitatimų skaičiais: 1977 metais — 350, o 1984 m. pradžioje buvo išrašyta virš 4000 pakvitatimų. Šie skaičiai rodo, kad visuomenės pasitikėjimas Tautos Fondo ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vykdomu darbu pastoviai didėja.

Išdėdinkas V. Kulpa pateikė Fondo apyvartos ir padėties apyskaitą už 1983 metus. Aukų gauta 123,696.96 dol., (Australijos: 7,229.32 dol.; Kanados: 47,957.36 dol.; P. Amerikos: 50 dol.; JAV: 68,460.28 dol.)

Kitos pajamos (narių mokesčiai, palūkanos, leidinių apyvarta) siekė 31,045.03 dol. Fondo išlaidos siekė: VLIKUI-ELTAI — 102,439.63 dol. Tautos Fondo reikalams — 22,444.78 dol. ir Lietuvos Pasiuntinių rūmų remontui — 1,482 dol., viso: 126,366.41 dol. (Pasiuntinių rūmų remontui 1981-1983 m. buvo pervesta apie 9,000 dol.). Nuo Tautos Fondo įteisinimo New Yorko valstijoje 1974 m. iki 1984 m. kovo 31 d. Fondas turėjo 940,400 dol. pajamų ir 769,100 dol. išlaidų.

Stengiantis aprūpinti Lietuvos politinių reikalų gynimo ateitį, Tautos Fondas nori sudaryti apie dviejų milijonų nejudomą kapitalą Laisvės Ižde. Šis iždas pradėtas 1979 m. Jame dabar yra 175,387 dol. ir trys padovanoti žemės sklypai apie 13,000 dol. vertės. Taigi Tautos Fondas per penkis metus sudarė mažiau nei dešimtąją užsibrėžto kapitalinio fondo dalį.

Fondo suvažiavimui pirmininkavo TF Tarybos pirm. A. Vakselis. Istorinę 10-mes metų peržvalgą pristatė J. Valaitis. Trumpos kalbos pasakė TF garbės pirm. prel. J. Balčiūnas, VLIKO Valdybos narys L. Grinius ir dr. K. Jurgėla. Pranešimus padarė: Tarybos pirm. A. Vakselis (2 posėdžiai, išsiųsta apie 1300 pakvitatimų X-tam suvažiavimui; Valdybos pirm. J. Giedraitis (5 posėdžiai, daug neformalių pasitarimų, apie 11,000 laišku; 1823 dol. išmokėjimai laisvės kareiviams); Kanados TF Atstovybės pirm. A. Firavičius (20 atstovų ir įgaliotinių; 70 proc. aukų yra iš Toronto; ruošiamas knyga angliškai apie partizanus). Kitų TF atstovybių vardu referavo M. Noreikienė (per atstovybes yra pasiekta apie 12,000 lietuvių).

Suvažiavimą sveikino žodžiu Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis, PLB Valdybos vardu sveikino K. Jankūnas, PLKMO S-gos vardu dr. A. Janačėnė, BALFO Centro vardu A. Sperauskas, New Yorko ALTO ir aukotojų vardu P. Ažuolas, LMK Federacijos vardu M. Noreikienė. Sveikinimai raštu buvo gauti iš Lietuvos Diplomatijos Šefo dr. S. Bačkio, Vyskupo Antano Deksnio (su auka), VLIK garbės pirm. Dr. J.K. Valiūno, JAV LB pirm. dr. A. Butkaus, TF Atstovybės D. Britanijoje J. Vilčiaus, TF Atstovybės Sydneyje prel. P. Butkaus ir TF atstovo Floridoje, K. Vilnės.

Suvažiavimas priėmė nutarimą pasveikinti Lietuvos atstovą D. Britanijoje, V. Balicką jo 80-ties metų sukakties proga.

Suvažiavimo pabaigoje Nominacijų Komisija (dr. K. Jurgėla, P. Ažuolas, K. Bačiūnas) pasiūlė perrinkti TF Tarybą 1983 m. sėstatė šį pirm. A. Vakselio, vice pirmininkų: A. Firavičiaus, J. Giedraitis, L. Grinius, A. Patamsio, J. Valaičio, sekr. I. Banaikienės, ir direktorių: J. Bobelio, Dr. A. Janačienės, M. Noreikienės, J. Petrulio, A. Sperausko, K. Vilnės. Pasiūlymas buvo vienbalsiai priimtas ir patvirtintas rekomendacija Tarybai kooptuoti nariu A. Daunį. Revizijos Komisija buvo perrinkta: A. Čampės, L. Tamošaičio ir P. Ažuolo.

Suvažiavimo pabaigoje dalyviai ir svečiai susirinko pobūviui, kuriam vadovavo J. Giedraitis. Kalbėjo Gen. Konsulas A. Simutis, prel. J. Balčiūnas, L. Grinius; humoristišką programą išpildė aktorius Vitalis Žukauskas. Pobūvio metu Tautos Fondo pirmininkui J. Giedraitis buvo įteiktas pažymėjimo lapas už nenuilstamą ir gerai vykdomą darbą.

(ELTA)

X LITUANISTIKOS INSTITUTO SUVAŽIAVIMAS

Dešimtas lituanistikos instituto suvažiavimas įvyko 1985 m. lapkričio mėn. kartu su Mokslo ir kūrybos simpoziumu (greičiausiai Čikagoje).

Lituanistikos institutas šiuo metu turi 138 narius ir 4 garbės narius.

LIETUVOJE

A. Laurinčiukas — „laureatas“

„Tiesos“ laikraščio redaktorius A. Laurinčiukui paskirta V. Vorovskio premija už knygą „Baimės vartai“, tarybinėje spaudoje paskelbtus straipsnius, demaskuojančius agresyvų JAV ir kitų NATO šalių užsienio politikos kursą.

Kaip kas išmano

„Valstiečių laikraštis“ rašo: „Iš Skirsnemunės pramoninių prekių paruošė atgabeno siuntą rankšluosčių. Ne bet kokių, o turinčių didesnę paklausą. Todėl iš karto buvo aišku, jog visi norintys jų neįsigis. Ką daryti? Kuo vienį pirkti? Už kitus geresni ir atvirkščiai? Optimalią išeitį rado laikinai einanti „Nemuno“ vartotojų kooperatyvo valdybos pirmininkės pareigas G. Petrauskaitė. Kad nebūtų nuskrusta, ji pasiėmė tuos rankšluosčius ir geriausiai išdalyjo pati. Kooperatyvo darbuotojams.

Paprasta, patogų, naudinga!“

Pabaltijo tapybos paroda

— Gegužės 18 d. Vilnių Lietuvos dailės muziejaus centriniuose rūmuose atidaryta Pabaltijo tapybos paroda. 45 latvių, lietuvių ir estų dailininkai eksponavo 135 darbus. Svečių teise dalyvavo ir grupė Armėnijos tapytojų.

Knygos šventė

Ketvirtąjį Vilniaus miesto knygų šventę, pradėtą gegužės 18 d. universiteto kiemuose, pavadinta „Knyga — taika — draugystė“.

„Vilties“ vaistinė

Kaune, Laisvės alėjoje, po rekonstrukcijos atidaryta 63-ji vaistinė, pavadinta „Vilties“ vardu.

Rašyt. J. Baltušniui — 75 m.

Vilniaus bibliotekoje veikia rašytojo Juozo Baltušio gyvenimo ir kūrybos paroda, skirta jo gimimo 75-osioms metinėms.

Ivykiai Afganistane

Gegužės 22 d. „Tiesa“ paskelbė TASSO žinią: „ADR armijos daliniai ir saugumo pajėgos sėkmingai operaciją metu Parvano, Gilmeno ir Goro provincijoje likvidavo kontrrevoliucines gaujas, terorizavusias tautiškų gyventojus. Suminta keliasdešimt banditų, taip pat paimita daug įvairių ginklų, transporto priemonių, ardymo šios literatūros...“

Vyrų krepšinio čempionatas

Anykščių apskrityje respublikos vyrų krepšinio čempionatas. Kiek nelaukiant pirmąją vietą iškovojo „Vilniaus statybos“ komanda. Antroje vietoje liko Kauno „Atleto“ krepšininkai, trečioje — Panevėžio „Liepkabės“ sportininkai, ketvirtąją — Kauno „Drobės“.

Netvarka bado akis

Girnininkas Rimantas Prūsaitis gegužės 24 d. „Tiesoje“ rašo: „Žalumos spalva lyg stebuklinga skrais te gaubia žemę. Su miško upelių žurlelėmis susilieja paukščių dainos.

Kantrūs miškai ištisą parą priima įvairiausių keliautojų ir... šūkšintojus. Kur pažvelgsi, visur polifileniniai maišai. Tūlas miestietis sukratė šukšles į jį ir išveža į artimiausią miškėlį. Ko čia tik nėra — ir metalinių lovų, įvairiausių mašinių agregatų, gesintuvų, sudėvių padangų. Na, o kam netelpa „gėrybės“ lengvajame automobilyje, tas pasamdo savi-vartę...“

Skundai dėl transporto

„Gyvename Veisiejuose, o dirbame įvairiose Druskininkų įmonėse bei organizacijose. Į darbą važinėjame Druskininkų autotransporto įmonės priemiesčių autobusu Druskininkai — Veisiejai. Viskas būtų gerai, jei autobusas kursuotų reguliariai, o dabar važiuoja tik porą kartų per savaitę ar išvis nepasirodo.

Menka nauda iš tokio tik tvarkaraštyje egzistuojančio maršruto“.

„Tiesoje“ skundėsi ir pasirašė 14 asme-nų.

INFORMACIJA APIE OSI/KGB BENDRADARBIAVIMĄ

Rasa Razgaiteienė pranešė Americans for Due Process organizacijos vardu, kad š.m. kovo 28 d. Washington, OSI/KGB bendradarbiavimą dokumentuojanti medžiaga buvo įteikta kiekvienam kongresmeniui, senatoriui, Baltiesiems Rūmams, Vyriausiajam Amerikos teisėjui Warren Burger, Attorney General William French Smith ir American Bar Association pirmininkui Reilly. Žurnalistai, drauge su šia 140 p. dokumentų knyga, gavo ir pilną komplektą laišku. Vienas egz. buvo įteiktas ir TASS'o žinių agentūrai. Šią privačią akciją suplanavo ir tvarkė advokatas Povilas Žumbakis iš Čikagos. (ELTA)

KULTŪRINIS SAVAITGALIS HUETTENFELDE

Lietuvių kultūros draugija sukvietė savo narių mėtinį-ataskaitinį susirinkimą gegužės mėnesio 19-20 d.d. ir ta pačia proga pasiūlė lietuviškai visuomenei ir vietos vokiečiams platoką programą.

Programos dėmesio centre buvo dailinės Lemkienės-Batūraitės dailės darbų paroda. Ši paroda susilaukė tokio pozityvaus atgarsio apsilankiusių tarpe, kad ji prašoko net šių eilučių — visada didelio optimisto — lūkesčius. Jis, eilučių autorius—nebūdamas meno žinovas—nesirš komentuoti parodos lankytojų pasigėrėjimo jausmus. Pasakytina tik tiek, kad dailinė pateikė visą virtinę išbaigtų, natūralių gamtos detalių. Čia ir medžio kamienas iš gimnazijos parko, su negalės-

Jis pastebėjo žiną, kad Jūratė (tebus leis ta vyresnės kartos žmogui pavadinti menininkę vardu) kuria tokiu paros metu, kai vyrai ir vaikai giliai įmige. Ir tai tikėta: kada gi daugiau atsiduos savo talentui namų šeimininkė, trijų vaikų motina. Čia ne eilinis talentas! Čia reikia ir ne pa prasto talento, pamilti savo TALENTA.

O kad skaitytojai straipsnelio autorių nepavadinę plačiaburnių fantazuotojų, štai jums faktai: parodai išstatyti ekspoziciniai darbai vakarą buvo iki paskutinio nupirkti ir tepalinti iki parodos pabaigos. Rytojaus dieną po gimnazijos parką bei kiemą vaikštinėjo vietiniai ir apylinkių vokiečiai, klausinėdami, kur jie galėtų sutikti tą garsiąją (taip, taip: tai ne

nesnė, bet jų moterys daugiau kaip tris dešimt niekada nebūna!

Visam žinomam posakiui, kad Ameriką atrasti Kolumbui buvo visai nesunku. Apie tai jam ir išporino vienas jo draugas. Gi Kolumbas paprasė savo bičiulį parstatyti ant smagialio kietai virtą kiaušinių, ko jis, žinoma, padaryti nepajėgė. Kolumbas paėmęs tą kiaušinį stiprokai įdaužė ir jis stovėjo. LKD, be abejo, neatrado nei Amerikos, nei smagialiu nepastatė kiaušinio, bet dailininkė, manau, nepykė, jei LKD padės jai džiaugtis labai vykusiu pasirodymu ir palinkės jai tolimesnės brandžios kūrybos! Ji ilgokai varžėsi ir parodai ruošėsi su skeptika, kas, pasirodė, nepagrįsta: kaip matome, per didelės kuklinimas irgi ne pati geriausia charakterio savybė, kaip ir perdėtas plačiaburniškumas.

Rytojaus, šeštadienio priešpiečiui LKD nariai rinkosi į ataskaitinį susirinkimą. Pirmininkauti susirinkimui buvo pakviestas dr. Norkaitis, sekretoriauti — ponis dr. Veigel. Keliasdešimt minučių trukusią valdybos veiklos apžvalgą padarė valdybos pirmininkas, A. Palavinskas. Jis išskaičiavo draugijos surengtus renginius, kurių vieni pasiekė geriau, kiti mažiau gerai, bet iš viso fiasco neišėjo nei vienas. Ką jis ypač apgailestavo, tai — jaunimo-senių kontaktų stoką. Jis, sakėsi ieškojęs ir tebeieško formų, kurios būtų priimtinos pabendrauti jaunimui su senimu. Jį neapleidžianti mintis surengti jaunimo-senių subatvakarį, na, kad ir pagal šūkį: „ridikėlis su petruška kartą ruošė vakarušką“...

LKD valdybos veiklai iš esmės buvo pritarė ir ji nuo atsakomybės atpalaiduota. Sekančios valdybos sudėtin buvo pasiūlyti šie kandidatai: ponios Ivinskienė, dr. Veigel, ponis dr. Norkaitis, A. Palavinskas, dr. R. Palavinskas, kun. Senkus, Ivanauskas ir Tendzėgolskis. Balsų skaičiavimo komisija paskelbė sekančius balsavimo rezultatus: dr. Veigel, Ivinskienė, Palavinskas po 13 balsų, Tendzėgolskis — 12, dr. Palavinskas ir dr. Norkaitis po 9. Ivanauskas — 7 ir kun. Senkus — 1.

Pareigomis valdyba savo trumpame posėdyje pasiskirstė taip: pirm. — Palavinskas, pav. — dr. Veigel, sekr. — Ivinskienė, išd. — Tendzėgolskis ir nariu — dr. dr. Palavinskas ir Norkaitis ar tai pakaitomis ar abu (suvieniu balsu). Kandidatu liko ponas Ivanauskas.

Po pietų buvo užplanuotos jaunimo-senių diskusijos, kurios vėlgi nebuvo sėkmingos. Atsilankė vos keli „tikri“ jaunuoliai, bet vėlgi, ačiūdie, matėsi daug veidų, kurių anaipol nepavadinai „senais“ ir diskusijos, kad ir neidealios, bet praėjo labai dalykiškai. Kaip diskusijoms ir būdinga: buvo išklaudyta įvairiausių nuomonių, pradedant gana pesimistiškomis, niūriomis ir baigiant generacijų santykius skaitančiomis visai normaliais. Nors naudos tos diskusijos nedavė tokios, kokios siekta, bet vis dėlto tai daugiau nei rengėjams primygtinai siūlyta alternatyva — paruošti gerą paskaitą ta pačia tema. Ji,

„THE OBSERVER“

Amerikos lietuvių Romos katalikų federacija leidžia anglų kalba laikraštį „The Observer“. Jis skiriamas trimis skaitytojų grupėms: lietuvių kilmės skaitytojui, nemokančiam savo tėvų kalbos; skaitytojui, kuris moka lietuvių kalbą, dalyvauja lietuviškoje veikloje, bet jam nesvetima ir anglų kalba; skaitytojui, kuris dėl vienos ar kitos priežasties domisi lietuvišku gyvenimu, nors pats nėra lietuvis. Laikraštis siuntinėjamas visiems Amerikos vyskupams, katalikiškų laikraščių redaktoriams, kitoms institucijoms, be sidominčioms dabartiniais įvykiais Lietuvoje. Pagrindinis dėmesys skiriamas sovietų okupuotoms Lietuvos būklei, žmogaus, religinių ir tautinių teisių pažeidimams. Neužmirštos būtų bus ir išeivijos lietuvių gyvenimo bei veiklos aktualijos.

Norintieji gauti laikraščio numerius susipažinimui, prašomi kreiptis šiuo adresu: The Observer, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629, USA. Metinė prenumerata — 8.00 dol.

SV. KAZIMIERAS IR LIETUVA ITALŲ SPAUDOJE

Šv. Kazimiero jubiliejaus minėjimas ra do platų atgarsį italų spaudoje. „Šv. Kazimieras ir slibinas — Černenkos pagrindinė baimė“, skelbia Milano savaitraščio „Il Sabato“ kovo 3-9 numerio išspausdinto straipsnio antraštė. „Ši Sovietų okupuota katalikų šalis šiandien pergyvena aršiąją persekiojimą. Tai narsumo ir persekiojimo kronika“.

Savaitraščio mėnesinio priedo 30 Giorni kovo 9 d. laidoje, Tommaso Ricci rašo: „Jonas Paulius II-is yra pirmas popiežius, pavadinęs lietuvius „broliais“: tai patvirtina, kad jis lietuviškos kilmės. Ar jis paskyrė lietuvių kardinolui in pectore?... Lietuvių priežodis sako, „Dievas aukštai, Roma toli, Rusija arti... Tauta, kuriai grėsia rusinimas, rado Bažnyčioje savo stipriausią gynėją. 83 procentai gyventojų yra katalikai“.

(ELTA)

DAIL. V. PETRAVICIAUS PARODA

„Viktoras Petravičius: Master of the Monoprint“ pavadinta paroda vyksta Midwest Museum of American Art, Elkhart, Indianoje. Ji bus iki birželio 17 d.

be abejo, būtų davusi daugiau naudos... paskaitininkui.

Suvažiavimas baigėsi sekmadienio ryte pamaldomis, kurių metu prisiminti du jaunuoliai: už tikėjimą ir su tikėjimu mirę — R. Kalanta ir Šv. Kazimieras.

Ypatingos pagarbos ir padėkos šio suvažiavimo pasiekimui nusipelnė gimnazijos direktorius su poniu, mokytoju Krivickas, moterų draugijos pirmininkė ponė Liucienė, mokytoja Markelytė, paruošusi vaidinimą „Lektorius“, bei prisidėjusi bendrose diskusijose.

LKD valdyba jau numatė ir sekantį renginį, bet kadangi jo galutiniai kontūrai dar neišryškėjo — apie jį pranešime vėliau.

Algirdas Palavinskas

XXXI EUROPOS LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

1984.VII.29 — VIII.5 St. Ulricho akademijos namuose, Augsburgė, Kappelberg 1.

PROGRAMA

SEKMADIENIS (VII.29)

20 val. Susipažinimas.

PIRMADIENIS (VII.30)

10 val. Prof. dr. V.J. Bieliauskas (JAV): „Bejėgiškumas ir smurtas: psichologiniai politinės represijos bruožai“.

20 val. Dr. A. Gerutis (Šveicarija): „Lietuvos kaimynas Latgala“.

ANTRADIENIS (VII.31)

10 val. Kun. prof. dr. P. Rabikauskas (Italija): „Šv. Kazimieras kadaise ir šiandien“.

20 val. Dr. P. Reklaitis (Vokietija): „Šv. Kazimiero ikonografijos pagrindai“.

Popiet ekskursija į Bavarijos pilsis.

TREČIADIENIS (VIII.1)

10 val. V. Natkevičius (Vokietija): „Ar tikrai ten didelių talentų knibždėte knibžda? Pastarųjų metų Lietuvos romanas“.

Popiet Vokietijos atkų posėdis.

20 val. A. Liulevičienė (JAV): „Blogo simbolizavimas kai kuriuose naujausiuose lietuvių literatūros veikaluose“.

17 val. Prof. dr. V. M. Vasyliūnas (Vokietija): vargonų koncertas.

KETVIRTADIENIS (VIII.2)

Lietuvių Bendruomenei skirtoji diena.

10 val. Prof. dr. T. Remeikis (JAV): Paskaita.

Popiet Europos kraštų L.B. vadovų posėdis.

20 val. V. Bartusevičius (Vokietija): „PLB struktūra ir problemos“.

PENKTADIENIS (VIII.3)

10 val. Dr. K. Girmius (Vokietija): „Kodėl pokario metais pusė kaimo bernų sulindo į mišką?“

16 val. Kun. B. Liubinas (Vokietija): „Antano Rubšio „Raktas į šventąjį Raštą““.

20 val. Solistės Laimos Stepatienės (JAV) lietuviškų liaudies dainų koncertas, akompanuoja prof. V.M. Vasyliūnas.

ŠEŠTADIENIS (VIII.4)

10 val. Dr. K.J. Čeginskas (Vokietija): „Egzodas — 40 metų“.

20 val. Tėvynės valandėlė: iš savo neseniai išėjusio eilėraščių rinkinio skaito E. Juodvalkė (Vokietija), aktorė D. Markelytė (Vokietija) deklamuoja Putino „Žilviną ir Eglę“.

SEKMADIENIS (VIII.5)

9 val. Iškilmingos mišios, kurias aukoja vysk. A. Deksnys.

10 val. Studijų savaitės vertinimas, sekančios aptarimas, uždarymas.

Moderatoriai: dr. K.J. Čeginskas, V. Natkevičius, dr. J. Norkaitis; rengimo komisija: stud. J. Barasaitė, inž. R. Hermanas, P. Ivinskienė, kun. A. Rubikas, stud. B. Šyvakaitė. Registruoti pas J. Barasas, Rubinstr. 1,8000 Muenchen 50, įmokant registracijos mokestį — 65 DM (jaunimas — 25 DM) į Studijų savaitės konto:

Litauische Studiewoche, Kt. Nr. 8934002, Volksbank Kreis Bergstrasse, BLZ 50991400, 6840 Lampertheim 4.

Už dieną savaitę reikia mokėti 50 DM, tokiu būdu visa savaitė atsieina 350 DM, su registracijos mokesčiu 415 DM. Registruojantis prašome pranešti, ar dalyvausite ekskursijoje į Bavarijos pilsis. — Dr. P. Reklaitis ruošia savaitę parodą apie šv. Kazimierą. Jis prašo savaitės dalyvius atsivežti vi sa, kas tik liečia šventąjį (net „abrozdėlį“ iš maldaknygės). Žinoma pagrindinius eksponatus jis pats atgabens. Skubėkit registruotis, Rengėjai

Dailininkės Batūraitės-Lemkienės parodos atidarymo metu: Krivickas, Palavinskas, Lemkienė ir Tendzėgolskienė. Kairėje dalis jos kūrinių.

tingo pjūklą nupjauta šaka; bejėgis medis tarsi klausytų: už ką tokia skriauda? Jis netgi bandas „užgydyti“ žaizdą, bandas apauginti ją nauja žieve. Ir veltui teškosime menininkės darbe kokių nors netikslumų, neišbaigtumų. Žinant kokio jautrumo reikalauja darbas atliekant vaizdus juodai-baltai, tarsi per atbulus žiūronus grožiesi surūdijusiais vartais, parko vaizdeliu, pilkos bokšto kontūrais vos dienai brėžiant: viskas taip artima, natūralu, miniatiūru.

Parodą atidarė šių eilučių autorius, renginio organizatorius, LKD valdybos pirmininkas Algirdas Palavinskas, dar savaitgalio išvakarėse, penktadienio vakare (gegužės 18 d.). Atidarymo žody jis pristatė jaunąją menininkę asmeniškai, čia pat pridurdamas, kad nepajėgus kvalifikuoti tai vertinti menininkės darbų, tai padaryti paprašė vyresnįjį dailininkės kolegą — poną Krivicką.

Ponas Krivickas įsigilino į kūrybos meistriskumą, rado joje netik natūralų subtilumą, bet ir išbaigtą tobulumą, netgi moteriai-motina būdingų bruožų buvimą.

van Dycko ar Rubenso garso menininkė, bet eiliniam piliečiui, ji — vakarą ir ryto jaus dieną — tapo „garsi“. Dailininkė; mat ir jie norėtų įsigyti jos darbų. Gi pirmadienį stambus gretimo miesto bankas, „Volksbank“ pasiūlė savo rūmų foje savaitinei dailininkės parodai. Labai jau nesinori sukelti įtarimą norinčių pagražyti liauti, bet negaliu ir atsisakyti minties, kad dailininkės išėjimas į platesnius „van denis“ yra labai galimas ir realus.

Gal reikėjo tai pradžioje, bet galima ir čia — apie pačią dailininkę. Ji gimusi Vokietijos Wuertzburge, vėliau su tėveliais emigravo į Australiją, po kurio laiko — į Kanadą. Toronte baigė meno studijas. Toronte ji buvo surengusi tris asmenines parodas ir keliose dalyvavo tarp kitų. Į Vokietiją ji persikėlė ištekėjusi už kadaise populiaraus „Baltijos“ kvinteto vadovo, V. Lemkės. Vokietijoje buvo tai jos pirmasis pasirodymas visuomenei. Ir dar koks! Gal kas pasigies jos amžiaus? Ką gi, šių eilučių autoriui penkiasdešimt penki, o dailininkė dvidešimčia metų jau

DARBININKO GYVENIMAS

ŽVILGSNIS Į TSRS DARBININKŲ PADĖTĮ

Karo ir pokario Stalino epochos liudytojų, kurie pergyveno konclagerių pragarą dar gana daug. Jie žino nemaža ir apie prieškarinius konclagerius, nes buvo kartu su to laiko kalininiais. Tačiau jie tyli arba pasakoją tik savo artimesiems. Jų pergyvenimai neišsina į viešumą. Tik A. Solženicynui pavyko surinkti didesnę kiekį liudytojų parodymų ir pa naudoti „Gulago salyne“. Be abejo, kai kurie buvę politiniai kaliniai ir slepia juos laukdami kada galės paskelbti. Jeigu bolševikų imperija ilgiau gyvuos, tai daug tų atsiminimų sutrūnys palėpėse. Išliko tik maža dalis. Ateityje tai bus vertinga medžiaga tyrinėjantiems vergiją. Tačiau ji yra vertingesnė ir aktualesnė šiandien. Dabar tokia literatūra padėtų visuomenei teisingiau įvertinti bolševizmą. Juk dar daug žmonių imperijoje ir Vakaruose gyvena iliuzijomis. Vieni autoriai paskelbtų savo rašinius ir dabar, bet neturi galimybių. Kiti — bijo skelbti, kad už tai nepakliūtų į konclagerį, tad viliasi sulaukti bolševikų imperijos žlugimo ir tada išleisti savo atsiminimus į viešumą.

Postalininės epochos konclagerių buities ir darbo sąlygos geriau žinomos šiuolaikinei visuomenei. Šiuo metu gyvena labai daug žmonių, kuriems teko paragauti konclagerių duonos. Šiame periode išnaudojimo sistema keitėsi nedaug, nes ją kodifikavo — priėmė vieninga visoje šalyje. Be to, gana daug žmonių praėjusių postalininio konclagerių ginas išvyko į užsienį. Jie gali papasakoti ar parašyti apie nežmoniškas konclagerių sąlygas.

Bolševikų konclagerių istoriją galima dalyti į du laikotarpius: stalininį ir postalininį. Stalininis periodas — tai žiaurasis kalinių išnaudojimo, ir naikino periodo. Sunkus darbas, prastas maistas, žiemą šaltis turėjo išsekinti kalinius ir sunaikinti juos. Konclageriai buvo gimos, kurios traiskė ir ma

lė žmones. Atviresni lagerių administratoriai pasigardžiudami sakydavo: „Išspausime iš jūsų sultis, o išspausdamas išmesime“. Kai kurie ir ranka parodydavo kaip jie tai darys. Jų žodžiai reiškė, jog sunkių darbų atims sveikatą, o tada bailsios gyvenimo sąlyšės pribais ligotą kalinį. Taip eigs su politiniais kalininiais. Kriminalinius laikė savais ir jų taip neengė.

Postalininio periodu buities ir darbo sąlygos konclageriuose pagerėjo. Daug kalinių buvo paleista, todėl per šį laikotarpį išmirė gerokai mažiau negu Stalino laikais. Tačiau ir šis periodas buvo nevienodas. Pirmoje Chruščiovo valdymo epochos pusėje, maždaug iki 1959-ųjų konclageriuose gyventi buvo lengviau. Antroje — sąlygos nuolat sunkėjo. Reikia dar skirti dvi kalinių kategorijas: politinius ir kriminalinius. Nors tiek vienus, tiek kitus žiauriai išnaudojo ir išnaudoja, bet bolševikų požiūris į kriminalinius skirtingas. Tai jų žmonės tik šiek tiek laikinai pagėdė. Politiniai kaliniai — pavojingiausi „liaudies prieštai“, kaip juos anksčiau vadindavo. Todėl jie turėjo dirbti pačius sunkiausius darbus. Bolševikai nesuko sau galvos, kad šie kaliniai neišlaikys. Dabar politinius kalinius laiko ypatingai pavojingais, kurie gali paveikti visuomenę. Net pavojingesniais negu anksčiau. Juk bolševikai apsimeita, kad pas juos nėra politinių kalinių, nėra priverčiamojimo darbo. Gyvi politiniai kaliniai-liudytojai tuos teigimus demaskuoja. Todėl dabar politinius kalinius ypač stipriai izoliuoja, kad jų žodis neišeitų į vidaus visuomenę ir laisvąjį pasaulį.

Bolševikai priverčiamąjį kalinių darbą naudojo visoje imperijoje, bet daugiausia naudos davė jiems vergų darbas negyvenamuose ir retai gyvenamuose rajonuose. Ten kaliniai pastatė miestus, miestelius, fabrikus, iškasė šachtas, kanalus, kirto miškus. Ten jie pradėdavo dirbti ant tuščio lauko. Vėžė juos iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Vakarų Ukrainos, Baltarusijos. Tai buvo pagrindiniai vergų aruodai. Vergus tiekė ir Kaukazo bei Vidurinės Azijos tautos. Davė ir pati Rusija vergų. Gaudydavo juos ir skirdavo 10 ar 25 metų bausmes. Paskui sukaustydavo didelėmis grupėmis, gabendavo į taip vadinamus persiuntimo punktus, pakraudavo kaip gyvulus į prekinis spygliuotomis vielomis apraizgy-

tus vagonus po 500-1000 žmonių ir, kareivių lydimus, nuveždavo tiesiai į paskyrimo vietą: miestus, laukus, dykumas. Pirmiausia kaliniai gyvendavo lauke ar palapinėse, vėliau — bet kaip suręstuose barakuose. Gulėdavo kaip silkės vienas prie kito ant ištisinio gultų. Kai nugalėdavo naujos gyvenvietės įkūrimo sunkumus, kai pastatydavo kareivines, administracijas ir gyventojams namus, tuomet ten atveždavo verbuotus darbininkus, o kalinius keldavo į kitą vietą.

Kalinio išlaikymas buvo labai pigus. Jį rengdavo suplyšusiais, daug kartų lopytais drabužiais. Maistas buvo prastas: iš blogiausios kokybės produktų, bet ir tokio trūko. Oficialus darbo laikas — 10 val. Tačiau kalinį galėjo išvaryti į darbą bet kada: sekmadienį, per šventę, galėjo užtraukti darbo laiką, nes tai priklausė nuo konclagerių administracijos. Tai reikia įvykdyti gamybinį planą, tai baigti skubiai užduotį ir todėl poilsio kaliniai ir sekmadienį neduodavo. Atostogų kaliniai neturėdavo, ir privalėjo vilkti jungą iki nugaiš. Kalinių darbą neskaitė prie darbo stažo. Reiškia, senatvėje, jeigu žmogus jos sulauks ir išeis iš lagerio, pensijos negaus. Kadangi kalinių buvo dešimtys milijonų, tai valstybė turėjo didžiulį pelną vien už tas papildomas valandas lyginant su laisvojo darbininko 8 val, už neduodamas atostogas, už nemo-kamas pensijas, neatlygintus sulošinimus. Dirbo kasyklose bei fabrikuose ir aukštose kvalifikacijos specialistai, kurie turėjo būti brangiai apmokami, o valstybei jie nieko nekainavo. Bolševikai visokiais būdais stengėsi priversti kalinius kuo daugiau dirbti. Jie griebėsi bausmių ir paskatų. Vengiančius ar ba visai atsisakančius darbo baudavo karcieriu, mažindavo jiems ir taip menką maisto davinį. Dirbančius viliodavo papildomu maistu. Už nustatytą išdirbio normos viršijimą maisto davinį padidindavo. Tačiau šis papildomas davinys buvo labai mažas ir nekompensavo prarastų jėgų. Tai buvo jau kas išspausiti iš kalinio kuo daugiau. Alkani žmonės dažnai kibdavo ant to jauko, bet kartu prarydavo ir kabliuką. Stipriau dirbdamas, nors gaudamas ir papildomą maisto davinį, kalinys pamažu silpnėdavo ir pasidarydavo distrofikas.

(Bus daugiau)

MES NIEKADA NEPRALAIMIM!

PRISIMINIMAI IŠ KUNIGO ALFONSO SVARINSKO TEISMO PROCESO

1983 m. gegužės 2-ji diena

Ilgai negalėjau patikėti — rytoj kun. Alf. Svarinsko teismas. Žinojau, jog tai visvien įvyks, bet dabar taip staiga. Niekšai, panoro kuo greičiau susidoroti! Dar pažiūrėsim, kuo čia viskas baigsis. Juk mes niekada nepralaimime. Žmogus gimsta per kančią, tauta taip pat. Mums reikia kankinių ir šventųjų.

Gegužės 3-ji diena

Rytas toks rūškanas ir šaltas. Visą naktį plaukė mintys, atrodo, lyg būčiau sapnavusi mintimis. Dar kažkaip nesitikiu. Aš Svarinsko teismo. O gal netiesa? Gal tik gandai pasklido? Įeina Monikutė. Veide nerimas, susirūpinimas. Tiesa, — nusmėlkė mintis. Tai ne gandai. Ima plaukti pažįstami veidai — tylūs susikaupe. Taip. Nelieka jokių abejonių.

Prasideda šv. Mišios. Kokia prasminga ir gili iškyla Kristaus kančia — visus mus apjungia ir suvienija.

Nuo Aušros Vartų žmonės nedideliais būreliais traukia link teismo. Nuo taika pakili, bet kažko labai neramu. Tik išlipus iš troleibuso, tuoj matyti jog ne viskas tvarkoje: gatvė, vedanti link teismo, uždaryta, stovi „plyta“, aplinkui žioplinėja uniformuoti vyriškiai. Atokiau keletas valdiškų mašinų. Aišku, apie įėjimą negali būti jokios kalbos. Nuo Respublikinės bibliotekos laiptų viskas kaip ant delno. Puiki vieta stebėjimui!

Kas gi ten dabar darosi?

Būrys apsupa merginą raudona striuke, laužia rankas už nugaros. Toji ištrūksta, bėga, bet kelią pastoja keli uniformuoti, grubiai stumia ir kažkur vedasi.

Juk tai saviškė! Už ką gi ją šitaip! Užverda tokia neapikanta tiems uniformuotiems... Taip, — jų pusėj jėga, jie visagaliai! Kokie baisūs, atbukę jų veidai!

Išėjom į Lenino prospektą. O čia lyg niekur nieko skuba praeiviai, nenučiuoliantys kas vyksta.

Vėliau sužinojau, kodėl toji mergina buvo „sulaikyta“ (tokio elgesio negali m vadinti sulaikymu). Pasirodo, ji per lėtai ėjo. Taip išeina, kad mes neturime teisės net vaikščioti taip, kaip norime. Panašiai buvo „sulaikyta“ dar keletas.

Prie teismo rūmų net prisitarti nemanoma. Vienas pastatas apsuptas saugumiečių. Cha! Viešas, atviras teismo procesas! Atokiam kiemely stovi maži ir dideli autobusai, mašinos, — specialiai mums viskas paruošta. Šitokios jėgos mėsos prieš tą mažą sau jėlę žmonių. Net gėda pasidaro — jų tiek daug, o mūsų būrelis... Jų rankose radijo aparatai, mūsų rankose gėlės. O koks pavojingas ir baisesiems tas būrelis, besitartinantis teismo link. Tuojau pasipila mėlynu uniformų krūva. Apsupa, užlaužia rankas. Akli, kurti, negyvi robotai! Veiduose kažkoks gyvuliškas pasitenkinimas, kad gali nevaržomai tasyti kitą žmogų.

Visus kažkur nusitempia. Būriukas stipriai išretėjo. Ant pirštų galima suskaičiuoti likusius. Beveik ir gaila, kad visų „nesuėmė“. Tada nors kartu būtume. Neleidžia arčiau, stovėsime prie spaudos kiosko ir niekur nesitrauksime. Netrukus pro akis smėstėlė jo autobusas, prikimštas žmonių. Kažkas mojavu rankomis. Tai juk mūsų kaimai! Kažin, kur juos išvežė?

Pertrauka. Išeina kunigo Alfonso brolis su seseria (tik juos du iš giminų įleido vidun). Abu labai susijaudinę. Salėj pirmose eilėse — saugumiečiai. „Jaunieji specialistai“ kelia tokią triukšmą, jog beveik nieko nesigirdi. Juodu buvo nustumti į paskutinę eilę.

Komedija kažkokia! Atėjo vis dėlto toks laikas, kada teisuosius teisia žmogžudžiai. Tie patys, kurie prieš keturiasdešimt metų trėmė, skandino Lietuvą kraujuose. O dabar teisia žmogų už tai, kad šis ėjo tiesiaisiais, atviraisiu keliu. Už tai, kad liudijo savo gyvenimu tiesą!

Prie spaudos kiosko verda gyvenimas. Nors žmonės nieko ypatingo neveikia, tik stovi, laukia. Laikas bėga nepaprastai greitai. Rodos, jauti, kad eina istorinės valandos. Juk visa tai bus kada nors įrašyta į Lietuvos istoriją.

Netrukus sugrįžta saugumiečių autobusas. Ir tuojau pat iš paskos pasirodo išvežtųjų veidai. Visi besišypsantys, laimingi, glėbesčiuojasi, tarsi būtų nesimatę ilgą laiką. Vėl būrelis gerokai paplinėja. Sugrįžusieji pasakoja, jog gavo priverstinai pakeliami Vilniaus apylinkėmis. Pabuvojo miške, pasidžiau-

gė gamta ir pavyko sustabdyti tuščią autobusą, kuris kaip tik važiuo į Vilnių. Atvežė vėl prie pat teismo. Kai Dievas padeda, jokios kliūtys nebaisios.

Būrelis pagyvėja. Visi tarsi viena susigyvenusi šeima. Nežinau nei žmogaus vardo, nežinau kaip kreiptis į jį. O atrodo, tarsi būtume geriausi draugai.

Teismas tą dieną truko iki pat vakaro.

Gegužės 4-toji

Rytas vėl Aušros Vartuose. 10-tą valandą prie spaudos kiosko po truputį renkasi žmonės. Atrodo, kad aplinkui ramu. Aišku, mėlynos uniformos šmirinėja. Ką gi jie veiks? Kai kurie civiliai apsirengę labai domisi, kas čia vyksta. Vis suka ir suka ratus. Greitai pasidaro labai aišku, kas čia per tipai. Be to, patys veidai išduoda — šnipliai, parsišėdėliai. Kai tik šitoks prisitartinai, tuoj pat jį palydi žmonių pašaipą ir juokas. Nesaldu eiti savo pareigas, labai nesaldu...

Keletas vėl pabando pasižvalgyti ar čia teismo rūmų ir jau nebesugrįžta.

Kažkas atneša gėlių. Būrelis tarsi atgyja. Šiandien taip neįprastai tylu, ramu. Nieks nieko negaudo. Pakaitė taktiką, matyt. Nusprendė kitaip susidoroti. Vyksta platus aiškinamasis darbas. Praeiviai gyvai teiraujasi, ko čia stovim jau antrą dieną. Kiekvienas su dideliu malonumu aiškina situaciją. Kartais išgirstam ir tokią klausimą:

— Prie ko čia eilė? Ką parduoda?

Tada atitinkamas ir atsakymas:

— Eilė paroms gauti!

Per rankas eina kunigo Alfonso nuo traukos.

Netrukus pasirodo ir pražuvėliai. Pasakoja, jog vėl gavo pasivažinėti. Šį kartą išstumdė pro duris po vieną. Išmetė žmones kas penki kilometrai. Daugeis pakliuvo jau antrą, trečią kartą.

Vėliau pertrauka. Išeina liudytojas kunigas Sigitas Tamkevičius, brolis su seseria. Aplinkui po truputį susiburia minia. Įdėmiai visi klausosi įspūdžių iš teismo salės...

Ir staiga iš visų pusių ima plūsti mėlynos uniformos. Net bangu pasidaro nuo to jų gausumo. Mūsų šaliai supuola į parduotuves. Kažkas matuojasi batų, kitas apžiūrinėja prekes. Pro langus matyti, kaip milicininkai sudaro gyvą užtvarą ir čiumpa praeivius, kurie ramiausiai sau ėjo gatvę. Ateina ir mūsų eilė. Matau per petį, kaip išsiveda kelis. Kažkas čiumpa už rankos, tarsi geležinėm replėm saspaudžia. Iš kur tiek jėgos, iš kur tiek neapykantos! Košia pro sukąstus dantis ruošius keiksmus, kai paprašai elgtis mandagiau. Niekuo nekaltus žmones sugrūda į autobusus ir mašinėles. Pirmą kartą pamatau grotuotus langus iš vidaus pusės. Truputį nusmėlia šaltukas. Keista, bet norisi dainuoti. Kokios artimos ir brangios tos partizanų dainos. Atveda dar kelis, ir iš kar to pasijunti daug stipriau. Kur vėš? Į mišką ar parą? Pagaliau — vistikė... Kelis kartus taršo iš vieno autobuso į kitą. Susirenka pasus, „aiškina asmenybes“. Kažkokios merginos verkia (ne mūsų šalis).

Pagalau išsijudinam iš aikštelės. Važiuojam per Dzeržinskio tiltą. Aišku, tiesiai į milicijos skyrių! Pirmasis klausimas, kurį uždavė tardytojas: — Tu ką, tikintis? Toliau stengėsi išsiaiškinti, ką čia teisia, (lyg nežinotų). Paklausus už ką gatvėje suimėjami žmonės, atsakė: — Dabar neturi teisės klausinėti. Kada sėdėsi už grotų, galėsi skųstis, do mėtis, kiek tik panorėsi. Mes galim su laikyti žmogų bet kur, ir jeigu jis priešinas, galim sulaužyti rankas ar pan.

Štai kur išmokstama žiaurumo! Ir kodėl mes stebimės, kad žemėj kyla karai? Juk po kojom paminama didžiausia vertybė — žmogus. Ir mindomas jis su neapykanta — jėga, vedančia į nebūtį (atsiminiau Maceiną). Niekad taip gyvai šito nepajusčiau, kaip dabar, sėdėdama Lenino kambary, milicijos skyrių.

(Bus daugiau)

VISI IŠLAIKĖ

„Ačiū Dievui!“ — dėkodamas atsitiesė šiaip kiek linkelėjęs direktorius. „Pagaliau!“ — atsiduso keturi abiturientai, Vasario 16 gimnazijos mokiniai. „Valio, gimnazija!“ — sveikino jos mokytojus patys šviežutėliai abiturientai. „Jūs gimnazijos mokiniai išlaikė baigiamuosius egzaminus visai kaip reik!“ — kartu gyrė Baden-Wuerteno švietimo ministerijos abiturientų egzaminų vedėjas.

Ir vienaip ir kitaip sveikino vidurinių mokslo sėkmingai baigusius brandžius jaunuolius. Kai kas spaudė dešinę ir kairę, kišė petin tapnojo, artimesnieji keitėsi bučiukais. Ir buvo už ką: abiturientų planingo laimėjimo nepalyginsi su futbolisto išpirto pergalės įvarčiu.

Gegužės 21-23 d. rytais iš Vasario 16 gimnazijos išburbavo autobusiukas su kiek drebantiais abiturientų kandidatais į Weinheimą, vokiečių gimnaziją. Joje, prie egzaminų komisijos, mūsų privačios privilegijuotos gimnazijos mokiniai turėjo įrodyti savo abiturientų subrendimą, kad įsigtų visur gaikojanti ir Vokietijoje ypač vertinama Baden-Wuerteno Land'o brandos atestata. Šis atestatas gaunamas tik gerai pasirodus, atsivežus brandžių mokslo žinių, eksperimentinių patirčių, o ir subgebėjimo nepasimesti klausimuose, kuriuos statė ne vien savi lietuvių mokytojai. Simpatijų iš rūstokų egzaminatorių gal tik galėjo susilaukti Ketuviškai kirptomis sukleimėmis merginos, o vyrukai jų austais kaklaraiščiais. Džinsuose pasirodė ti — nė vienas nešėdris. Ir gerai!

Didžiausia problema buvo — „drebatio kinkorūm“... Ir kur nedrebė kinkos tiems, kurie neperseniai Lietuvoje mokėsi, o tik prieš keletą metų atvyko Vokietijon ir įstojo į lietuvių gimnaziją, nemokėdami vokiečių kalbos. Turėjo skubiai kelti painingą vokiečių kalbą, kad įstengtų sekti kai kurias vokiškai dėstomas pamokas ir pasirodžiusi taja kalba egzaminams. Įvairiom papildomom pamokom iš Lietuvos atvykę turėjo prisivirti. Vasario 16 gimnazija paruošė mokinius prasingai ateiti: visų pirma abiturientų egzaminams, lietuvių visuomenės, bažnytinės bendruomenės, Vokietijai, Lietuvai, Europai, būsimai gyvenamai šaliai. Su abiturientais savo brandos egzaminus laikė patį lietuvių gimnaziją. Ir pagirtinai išlaikė!

Nors ir neįkilo mūsiškiai į deimantines abiejų pažymų viršūnes, bet ir neliko paskutiniai. Lietuviukai turėjo kur kas daugiau dalykų (net aštuonis) laikyti už draugus vokiečius, nes atėjo iš privačios, aukštai vertinamos privilegijuotos gimnazijos, nes joje dviguba programa: normalioji vokiečių gimnazijos ir priedo ktuanistinė. Lituanistinės programos dalykus (lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją, pasirinktinę rusų kalbą) lietuviukai išlaikė aukštai ir aukščiausiais vertinimais, nuostabiai net vokiečių egzaminatorių. „O kad aš turėčiau tokių mokinių...“ — atsiduso vienas, sutrumpindamas apklausos nustatytą laiką.

Gegužės 26, šeštadienį, abiturientų išlaikė. Pasistengė visa gimnazija pagerbti šaunius jaunuolius, paskutinį kartą pasidžiaugti kaip savais, bet jau ir svečiais. Niekas neturėjo iškilnių salėse: išlingės eilutės, kvepiančios suklelės (įprastus džinsuose matyti mokinius, dabar švenčiškai įpakuočius, vos atpažinai), linksmi veidukai (jokio dažo merginoms nereikėjo), rūtos su rožėmis ir žvakutėmis švietė ant vaišių stalų, apkrautų skanučiais lietuviškais užkandžiais, valgiais, gėrimais. Gimnazijos ūkio skyrius čia pasistengė, lyg per Kūčias.

Gimnazijos direktorius Andrius Šmitas išsinešėsi į gyvenimą padrasino: patiems įveikti problemas, pavargusiems jaunuoliams patarė visuomet grįžti gimnazijon, nes čia buvo ir liks antrieji namai. Tikrai! Pagal direktorių, Brigita Preusaitė išbuvo čia devynetą metų, Romas Dirgelas — ilgiau negu pas tėvelius, tik iš Lietuvos atvykę trumpiau pagyveno Artūras Kotkis — 5 metus, o jo sesuo Gintarė Kotkytė — trejus.

Evangelikų sielovadininkas kun. Fricas Skėrys prisiminė pamaldžiu žodžiu ir dovanomis savo tris evangelikus: Gintarę, Artūrą ir Brigitą. „Gimnazija sukurta ne našlaičiams remti, o kietam mokslo, brendimo ir lietuviškam darbui!“ — citavo gimnazijos vieną kūrėjų (Pr. Zunde) savo žodyje tėv. A. Bernatonis, gimnaziją globojančios Kuratorijos vardu. Jis pasididžiavo ir mokytojų, kad jie, nepasidėdami net savo laisvo laiko, visokeriopa padėjo jaunuoliams sėkmingai įkopti į jų mokslo biliūniškąjį „Laimės žiburį“. Iš tikro, gimnazija yra stipri mokytojų: keli atvykę iš kaimyninių vokiečių gimnazijų, kiti pilną laiką čia darbuojasi. Išskyrus tris žilstelėjusius veteranus, visi kiti — vos viršija abiturientų amžių. Jauni ir abiejų bendrabiūčių vedėjai.

Juozas Sabas, VLB pirmininkas, pakvietė jaunus būsimus studentus tuoj stoti aktyviais pilnateisiais nariais į lietuvių bendruomenę ir joje darbuotis.

O, šie abiturientai beveik visi gan aktyviai veikė įvairiose gimnazijos darbo sekcijose. Net abiturientų vakaronėje, kai Kultūros draugija Huettelfelde surengė puikų lietuviškos muzikos, dailiojo žodžio ir plastikos meno subatvarkari, orkestre grojo nepamainomas muzikas Romas, o Gintarė aiškino lietuviškąją kultūrą, sa-

vo pačios sumanumu atsikviestiems iš Strasburgo, Europos parlamento lietuvių draugams parlamentarams.

Kun. J. Dėdinas, katalikų kapelionas, palinkėjo išėjusiems abiturientams toliau darbuotis ir bažnytinėje veikloje. Išlaikę tikybės brandos egzaminą, abiturientai turėtų būti brandūs ir bažnytinėje veikloje, ypač tarp evangelikų, kuriems stoka kunigų ir sakytojų.

Olga Kotkienė, Gintarės ir Artūro mama kalbėjo tėvų vardu. Ji įsitikinusi, kad tai Dievo valia, jog abu jos vaikai šioje gimnazijoje gavo atestatą neturėję jokios balties: Kotkiai ilgai kentėję Sioire, erkė čią kelias pasiekę Vokietiją neturėjo galimybių siekti aukštesnio mokslo. Jautri motina linkėjo jaunuoliams visuomet su meile remti ne tik tėvus, bet ir mokytojus: „Kaip mokytojai aukojosi jums, taip ateityje atsiekite jiems!“

Dvyliktos klasės pokštininkės merginos patraukė abiturientus „per dantį“, sėdėjęs kaifalinkėdamas, kad kitų linkėjimai išsipildytų, o jei ne, tai priversti gimnazijoje išmokyti gudybėms.

Abiturientų vardu Gintarė nostalgikai atsisveikino su gimnazija, kuri tik kartais buvo pamote, o šiaip — atlaidi motina. „Mokslo šaknys karčios, bet užtat jos vaisiai saldūs!“ Savo mielus auklėtojus Gintarė apdovanojo gėlėmis, o kitus širdinga padėka.

Iškilmingo atsisveikinimo proga, buvo apdovanoti ir abiturientų tėvai. Jie dovanų (gero vyno) tikrai nusipelnė, nes užaugino puikius šėmas. Jie nebijojė vaikams leisti mokytis, auklėtis ir gyvenimui ruoštis Vasario 16 gimnazijon. Dirgėly šėmos čia mokėsi trys vaikai, kurių du abiturientai, Kotkij — du abiturientai, trečia atvyks, Preusų — dvi dukters.

Lietuvių Bendruomenė, Gimnazija ir Sielovada iškiliai vertina tas šeimas, kurios savo brangiausia turtą, vaikus, patiki lietuvių gimnazijai, kurią remia įvairios vokiečių institucijos: Bonnos vyriausybė, Landų ministerijos, katalikų ir evangelikų bažnytinės instancijos. Remia pinigais ir moralinėmis paskatomis, bet kartu reikalauja, kad gimnazija išleistų ko daugiau taikaus, kūrybingo ir lietuvišką kultūrą nuteikto jaunimo pačiai Vokietijai, Europai, kitoms šalims.

Didelį pasipirš Kuratorijai ir vadovybei, kad viso pasaulio lietuvių remia šią privilegijuotą gimnaziją ne tik pinigais, bet ir jaunimu — mokiniais. Gimnazijos kar totokose džingu rasti daug šeimų, kurios šion gimnazijon leido po du, tris vaikus ar net daugiau. Kaip žvaigždės spindį, taip tos susipratusios šeimos išsiskiria lietuviškoje padangėje. Čia norisi pasididžiuoti bent kelioms. Štai jos: Kalriai, Valiūnai, Versėliai, Dilba, Suokai, Uždvaliai, Verneriai, Stanaičiai, Šakčiai, Kelečiai, Gustainiai, Šakčiai, Liepos, Lėpai, Mačioniai, Mečioniai, Pėdai, Vilčinskai, Pacevičiai, Pacevičiai, Krivickai, Jotsiai, Panceriai, Vasiliauskai, Kemeraičiai, Rudzinskai, Endriukaičiai, Šreifeidai, Landai, Šmitai, Šiugzdiniai, Zutačiai, Dubickai, Dapka, Šereikos, Federavičiai, Langai, Griunvaldai, Huberiai, Sidarai ir dar kiti. Jų vaikai iš gimnazijos išėjo gyvenimui arba su brandos atestatu, arba kaip vertingi ir drausmingi jaunuoliai, žinia, vienas kitas suklupo pusiaukelėje.

Eilė abiturientų, sėkmingai baigę universitetus ar kitokias mokyklas, darbuojasi savo profesijoje. Kai kurie jų grįžo gimnazijon atsiliegti, atjauninti ją, su moderninti ir pratęsti jos buvimą. Tą direktorius Andrius Šmitas, mokytojas ir bendrabiūčių vedėjas Mečys Landas-Bulvy, sekretorė Živilė Vilčinskaitė-Grodbergienė ir dr. Ričardas Palavinskas — chemijos specialistas.

Ir kitos šalys bei žemynai surado Vasario 16 gimnaziją. Joje mokėsi ar mokosi iš Australijos — šeši, iš Afrikos — viena, iš Pietų Amerikos — žužinas, iš JAV ir Kanados daugiau kaip penkisdešimt.

Vokiečių gimnazijų kai kurie mokytojai, susipažinę su lietuvių mokyklos sistema, programa ir mažomis (mokinių) klasėmis pavydi programos lankstumo ir gyvenimui artumo. Mažose klasėse lyg šei moje galima draugiškai ir intensyviai juos mokslinti, kasdien tikrinti išmokimą, tuoj padėti mokiniams jų spragose. Ir suprantama, kad kai kurie šių metų abiturientai (atvykę iš Lietuvos) tik sutelktomis priemonėmis ir kondensuotu, kone asmeniškumo mokymu, buvo laiku paruošę sunkiems egzaminams. Tad suprantamas džugus abiturientų atsisveikinimas: jie gavo Vyties, Erelio ir Kryžiaus antspaudais patvirtintą gimnazijos baigimo dokumētą.

Gimnazijietis

KVIEČIA MELSTIS UZ PERSEKIOJIMO AUKAS LIETUVOJE

Šv. Kazimiero jubiliejaus proga, Baltijos Aktyvūsiosios Teisybės ir Tautos Komisija kovo mėn. išleido pareiškimą, kuriame kviečia melstis už religinio persekiojimo aukas Sovietų Sąjungoje ir ypač Lietuvoje. Minimas kun. A. Svarinsko ir kun. S. Tamkevičiaus nuteisimas. Anot komisijos, „prisimindami katalikus, kurie pergyvena spaudimą už tai, kad jie praktikuoja savo religiją, mes išreiškiame dalį mūsų visuotinio rūpestio religijos laisve visame pasaulyje.“ (ELTA)

DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Nauji pakeitimai ir pertvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: nuo rugpjūčio siuntėjas jau negalės sumokėti miltą. Sena tvarka, sumokant miltą čia, siuntinių užsakymus priimame iki 16-tos liepos 1984 m. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

Siuntinys No. 2 — 1984.

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 sv. vilnonių siūlių; 3 vilnonės gėlėtos skarelės; 1 didelė vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatomo nailono medžiaga suknelei; 1 pora „Wrangler“ rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su miltu ir persiuntimu £230.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su miltu):
Dirbtinio minko kailis paltui, Delux, sveria 5 sv. £55.00
Jeans, rumbuoto aksomo, „Wrangler“ arba „Levi“ 21.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis 25.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė 6.00
Teleskopis lietsargis 6.00
Vyriški arba moteriški pusbačiai 24.00
Puiki suknelei medžiaga 20.00
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 m. 30.00
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m. 38.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m. 35.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m. 42.00
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m. 55.00

Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos — £4.00 1 sv. nescafes — £6.00 2 sv. pupelių kavos — £7.00, 1 sv. šokolado — £3.50, 40 cigarečių — £2.50.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti £30.00 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išrūpinti Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

Z. Juras

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Tel. 01 460 2592

EUROPOS LIETUVIS

LITHUANIAN

WEEKLY

Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd. 2 Ladbroke Gardens, London W11 2PT. Tel. 01-727 2470

Registered as a Newspaper at the Post Office.

Leidžia D. Britanijos Lietuvių Sąjunga ir Lietuvių Namų Akc. Bendrovė.

Prenumeratos kaina metams 16 svarų, pusei metų 8 sv. Užsienyje 17 sv. Į užsienį „E.L.“ yra siunčiamas oro paštu.

Vienoj skiltyje idėto skelbimo kaina 5.00 sv. už colį. Didėsi skelbimai atitinkamai brangiau.

Už laikraštį kieno nors spausdinamųjų skelbimų turinį nei leidėjai, nei redakcija nesiima atsakomybės.

Redaguojama redakcinis kolektyvas.

Redakcija rankraščius taisy ir trumpina savo nuožiūra.

Nepanaudoti rankraščiai, jei iš anksto dėl to nesusitarta, negrąžinami.

Atspausdinti straipsniai išreiškia autorių, ne būtinai redakcijos ar leidėjo nuomonę.

Kronika

KAS—KADA—KUR

Išvykį į pajūrį — Brightoną — birželio 30 d. Rengia Londono Liet. Sporto ir Socialinis klubas.

Birželio trėminių minėjimo „pamaldos Londone“ — birželio 16 d., 4 val. p.p., St. Martin in the Fields, Trafalgar Square.

35-ji Skautų Stovykla — liepos 28 — rugpjūčio 5 d.d., Lietuvių Sodyboje.

Joninės Vasario 16 gimnazijoje — birželio 23 d., Romuovoje, Pradžia 15 val.

Lietuvių vaikų, 8-14 m. amžiaus, vasaros stovykla — liepos 21 — rugpjūčio 5 Romuovoje, Huettenfelde. Mokestis: 200 DM už dvi savaites.

XXXI Liet. Studijų Savaitė — liepos 29 — rugpjūčio 5 d.d. Augsburg, St. Ulrich Akademijos namuose, Kappelberg 1. Mokestis: 350 DM, registracijos mokestis — 65 DM. Registruotis: Fr. J. Barasas, 8000 Muenchen 50, Rubinstr. 1.

Tragiškųjų birželio įvykių minėjimas Paryžiuje bus birželio 24 d.

AUKOS SPAUDAI

Yorkshire Tours — 10 sv.
A. Palavinskas — DM 40.
Po 4 sv. — K. Vilkonis, J. Krisiūnas.
Po 3 sv. — A. Kučinskienė, K. Kubilius.
Po 1 sv. — P. Grenda, J. Petrušaitis, M. Ramonas.
50 p. — J. Liobė.

ATMINTINAS SKAUDUSIS IR HEROISKAS BIRZELIS

Ta proga išskirtinos lietuviškos pamaldos bus birželio 17 dieną, Nottingham 11.15 val., Derbyje 14 val. ir Birminghame 18 val. Visus malonius kviečiame maldose susitikti prie Lietuvos tragikos ir kovos įvykių!

Sielovada ir Bendrija

Londonas

BIRZELIO TREMINIŲ MINĖJIMAS

Baltų Taryba Londone ruošia Birželio trėminių minėjimą, kuris įvyks šeštadienį, birželio 16 dieną 4 val. p.p. St. Martin in the Fields bažnyčioje, Trafalgar Square.

Visi tautiečiai kviečiami pamaldose dalyvauti.

DR. J. GIMBUTO IR S. SANTVARO SUSITIKIMAS SU LONDONO LIETUVIAIS

Pirmadienio vakare, birželio 25 d., 19 val., rengiamas susitikimas su svečiais iš Bostono, JAV, Parapijos sveitinėjimo, 21, The Oval, Hackney Rd., London, E2.

Dr. Jurgis Gimbutas yra mokslininkas, daugelio tarptautinių mokslinių kongresų ir konferencijų dalyvis, paskutiniu metu padeda redaguoti Liet. enciklopedijos papildomą tomą ir talkina B. Kvickio leidžiamoms apie Lietuvos vyskupijas knygom.

Stasys Santvaras poetas-dramaturgas, ilgametis Lietuvos teatro veikėjas.

Abu mieliai sutinka pasidalyti išpuoždais, pergyvenimais ir poezija su Londono lietuviais.

Visi kviečiami gausiai atsilankyti ir pasidalyti mintimis su svečiais.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO IŠVYKA Į BRIGHTONĄ

Birželio 30 d., šeštadienį, klubas rengia savo nariams išvyką į Brightoną pajūrį. Išvažiuojama nuo Lietuvių bažnyčios 8.30 val. ryto, nuo klubo 8.45 val. Abiejose vietovėse pasivėlavusiųjų nebus laukiama.

Brightoną paliekame 18 val. vak. ir grįžtame į klubą.

Klubo nariams kelionė 1 sv., nenariams — 3.50 sv.

Užsirašyti pas klubo sekretorę M. Hoyer-Kalinauskaitę, klubo atidarymo valandomis. Vietų skaičius yra ribotas. Prašome paskubėti ir jau dabar užsirašyti.

Be to, pranešame, kad numatytasis „Vidurvasario“ vakaras birželio 23 d. klube neįvyks, nes per mažai parduota bilietų.

PADEKA

Sirdingai dėkoju visiems draugams ir pažįstams, kurie lūdesio valandoje pareiškė užuojautas ir dalyvavo mano brangaus vyro a.a. Prano Rusiecko laido tuve.

Dėkoju už gėles ir kitokią pagalbą.

S. Rusieckienė

Bradfordas

ISVEŽTŲJŲ IR SUKILIMO MINĖJIMAS

rengiamas birželio 24 d., sekmadienį, 3 v. p.p.

H. VAINES paskaita, vietinio vyrų seksteto žodžių ir dainų pynė.

Maloniai kviečia visus gausiai dalyvauti.

Vyties klubo ir skyriaus valdybos

Manchesteris

ISVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS

Manchesterio Lietuvių Koordinacinis Komitetas birželio mėn. 23 d., šeštadienį, 4 val. p.p. Mostono R.K. kapinėse rengia Išvežtųjų Minėjimą,

kur, dalyvaujant visuomenei ir organizacijoms su vėliavomis, bus prie lietuvių paminklo kryžiaus padėtas vainikas už išvežtuosius ir žuvusius už laisvę ir atlaikytos religinės apeigos. Eisena prie paminklo prasidės nuo kapinių koplyčios. Visi apylinkės tautiečiai kviečiami kuo gausiausiai minėjime dalyvauti.

M.L.K. Komitetas

J.E. VYSK. A. DEKSNYS

MANCHESTERYJE

Birželio 2 d. J.E. vysk. A. Deksnys vizitavo Manchesterio Metuvių koloniją. Tą dieną St. Chad's bažnyčioje, jos klebonui B. McGarry ir kan. V. Kamaičiui asistuojant, laikė pamaldas ir pasakė išsamų pamokslą. Pamaldose dalyvavo apie 120 žmonių, kurie buvo iš Manchesterio ir artimų aplinkinių miestų. Pamaldų metu giedojo vyrų choras, pritariant visiems. Vargonais grojo D. Phillips.

Ta pačia proga vysk. A. Deksnys pašventino kan. V. Kamaičio rūpesčiu įgytą St. Chad's bažnyčią šv. Kazimiero pavelsk. Jis ten kabės visą laiką ir primins visiems šv. Kazimierą, Lietuvą ir Manchesterio lietuvius. Šiuo metu bažnyčia naujai restauruota ir atrodo graži ir švari.

Po pamaldų vyskupo garbei buvo suiruoti bendri pietūs Metuvių klube. Vyskupą su kan. V. Kamaičiu ir St. Chad's klebonu B. McGarry prie klubo durų su duona, druska ir vynu pasitiko klubo sekretoriaus pareigas einanti tautinėse rūbuose A. Padvoiskienė, klubo pirm. V. Bernatavičius, M. Bendrijos sekr. A. Jalo veckas, organizacijų atstovai ir visuomenė. Prie klubo durų buvo iškelto lietuvių ir anglų vėliavos ir viduje plakatas, sveikinantis atvykusį ganytoją.

Prašėdžio pietūs, kuriuose dalyvavo 80 žmonių. Pietų pobūvis atidarė ir pravedė K. Bendrijos sekr. A. Jalo veckas. Stalus su gausiais ir gardžiais patiekalais palaimino vysk. A. Deksnys.

Po užkandžio ir pirmųjų tostų ganytoją sveikino ir geros sėkmės ganytojiškame darbe linkėjo K. Bendrijos sekr. A. Jalo veckas ir įteikė parapijos piniginę dovaną, klubo vardu V. Bernatavičius, DBLS Rochdale's skyr. vardu V. Motuza, ramovėnų skyr. vardu pirm. K. Murauskas ir įteikė ramovėnų piniginę dovaną, DBLS Bolton's skyriaus vardu skyr. pirm. H. Vai neikis, kultūrinio ratelio vardu A. Padvoiskis, moterų ratelio „Rūtos“ pirm. O. Ramonienė, St. Chad's bažnyčios klebonas B. McGarry ir kan. V. Kamaičis, J.E. vysk. A. Deksnys atsakė į kalbas ir padėkojo už jo garbei suiruotus pietus, dovanas ir linkėjimus. Savo žodyje apgailestavo, kad žmonės mažėja ir trūksta pašaukimų į kunigus.

Pietus paruošė V. ir O. Virbickai, padedant O. Vilimienėi, V. Bagdonavičienėi ir P. Juknelienėi. Už puikų pietų paruošimą iš visų susilaukė pagyrimo ir padėkos.

Visi turėjo progos pasižmonėti ir pasi-linksminti. Vėliau pasigirdo ir lietuviška daina.

Kitą dieną vyskupas lankėsi Bradforde, o pirmadienio vakare vėl M. lietuvių klube, kur A. Bernatavičienės rūpesčiu buvo surengta bendra vakarienė. Dalyvavo 25 žmonės, kurie buvo organizacijų vadovai bės ir jų šeimos nariai. Buvo pasakyta kalbų ir pasidalinta mintimis.

Dėkojame J.E. vysk. A. Deksnui už mūsų aplankymą ir dvasinį sustiprinimą. Tikimės, kad ateityje mus vėl aplankys. Ta pačia proga M. K. B.-jos valdyba nuo širdžiai dėkoja klubui už patalpą ir pa-

NOTTINGHAMO FESTIVALIS

Šie metai Nottinghamo gyventojams buvo nepaprasti. Sukako 700 metų nuo Nottinghamo oficialaus paskelbimo miestu. Tai atžymėti buvo rengiamas ypatingai didelis, dviejų savaitių festivalis, kuriame dalyvauti pakvietimą gavo ir lietuviai. Buvo kruopščiai ruošiami, pasikviečiant padėjėjų ir iš kitų kolonijų. Ypač daug prisidėjo derbiškiai, londoniečiai ir net iš toli mos Škotijos. O užsimojimas tkrrai didelis: karnavalas su išpuoštais vežimais, koncertas Nottinghamo publiakai ir gastronominė paroda. To darbo pagrindinį organą žavimą pasiėmė N. Vainoriūtė, įjungdama „Gintaro“ chorą ir pakviesdama DBLS pagalbą. Šiam festivaliui išgarsinti miesto valdyba išplatino tam paruoštas brošiūras, kur tarp kitų figūravo ir lietuvių vardas. Tos brošiūros, reklamos per abi Nottinghamo radijo stotis ir televiziją sudomino daug žmonių, kurie net nežinojo, kur ta Lietuva yra.

Išpuošti vežimų karnavalo procesijai pasirošimas prasidėjo iš pat ryto. Lietuviams buvo paskirtas sunkvežimis, kurį reikėjo išpuošti ir pagražinti, kad patrauktų žiūrovų akis. Didžiausią darbą atliko „Gintaro“ choriškai, padedant Jaunimo Sąjungos nariams. Gegužės 26 d. oras pa sikaikė ypatingai bjaurus, pradėjo lyti, pa kilo vėjas, bet ir tai neatšaldė visų entuziazmo. Vežimas išpuoštas Metuviškais ženklais, gėlėmis, žalumynais. Prasidėjus karnavalui, tuo vežimu važiuavo tautiniai rūbais pasipuošę choristai ir jaunuoliai ir, visu keliu dainuodami lietuviškas dainas, plevėsavo mūsų trispalvę. Nors ir esant blogam orui, gatvės pakelėje buvo pilnos žmonių, nes važiuo 80 išpuoš tų vežimų, 25 arkliais traukiamos karietos ir dar daugybė visokių, net ir ugniagesių prisidėjo.

Pasiekus miesto centrą, per garsiakalbius nuaudėjo ir lietuvių vardas, paskelbiant, kad „Gintaras“ laimėjo 3 vietą ir 25 svarų premiją. Tai buvo didelis dalykas mūsų tautiniam prestižui ir taip pat gera reklama ateinančiam koncertui.

Suįlapusiems ir pradainuotais balsais, nes tai viskas užtruko nuo ryto iki vėlyvo popiečio, ši diena dar nesibaigė. Susitvarkę, dalis choristų autobusėliu išvažiavo dar didesnėn kelionėn — Sodybon, kad sekmadienį galėtų giedoti vysk. A. Deksnio atnašaujamose mišiose.

Skautiškuoju keliu

AUKOS STOVYKLAI

ŠKOTIJA

Veiklusis ir mums visiems pažįstamasis Škotijos Lietuvių Socialinio ir Kultūrinio klubo ir DBLS Škotijos skyriaus pirmininkas Juozas Bliūdžius, prisijusdamas 72 sv. rašo: „Viso surinkau 72 sv. ir siunčiu Jums čekius skautų vasaros stovyklos pravedimo paramai. Taip pat siunčiu Škotijos Lietuvių Socialinio ir Kultūrinio klubo valdybos, narių ir VISŲ Škotijos aukotojų vardu geriausius sveikinimus ir linkėjimus skautų stovyklai ir stovyklos vadams“.

AUKOTOJAI: Škotijos Lietuvių Socialinio ir Kultūrinio klubo auka — 25 sv., DBLS Škotijos skyriaus — 15 sv., „Šv. Cecilijos“ choro — 10 sv., „L.K.M. Draugija“ Bellshill skyr. — 5 sv., J.K. Bliūdžiai — 10 sv., G. Banaitis — 5 sv., Z. Sledžiauskas, Vl. Stankus — po 1 sv. BIRMINGHAMAS

M. Linkevičius, DBLS Birminghamo skyriaus vardu, prisijusdamas 26 sv. ir 50 penų rašo: „DBLS Birminghamo skyrius siunčia Jums suaukotas 26 sv. ir 50 penų skautų vasaros stovyklos pravedimo paramai, linkėdami ištvermės jaunimo auklėjimui.“

AUKOTOJAI: M. Linkevičius, B. Simonaitis, J. Gudynas, P. Dragūnas, E. Linkevičienė — po 2 sv., P. Ritbergerienė — 5 sv., J. Tamošiūnas, K. Levendauskas, S. Štarka, V. Lūgas, B. Vaskelis, P. Bukauskas, S. Gabrilaitis, C. Gabrilaitienė, R. Kairys, P. Petokaitis, A. Ritbergeris — po 1 sv., S. Jezerskis — 0.50 sv.

V.S. Lilė Milukienė, gyvenanti JAV, skautų stovyklai pristuntė 10 dol., su gražiaisiais skautiškais sveikinimais ir linkėjimais: sesėms, broliams ir vadovams-ėms. Visiems aukotojams reiškiami nuoširdų skautišką AČIŲ!

Skautų Vadija

PAMALDOS

Huddersfield — birželio 17 d., 1 val., Manchester — birželio 24 d., 12.30 val. Nottingham — birželio 17 d., 11.15 val., Lietuvių Židinyje, minint skaudųjį ir heroiską Birželį.

Derbyje — birželio 17 d., 14 val., Bridge Gate, minint skaudųjį — heroiską Birželį. Birmingham — birželio 17 d., 18 val., 19 Park Rd., minint skaudųjį — heroiską Birželį.

Nottingham — birželio 21 d., Dievo Kūno-Kraujo šventėje, 19 val., Lietuvių Židinyje.

ramą, šeiminkams už maisto pagaminimą, visuomenei už atsilankymą ir aukas ir visiems tiems, kurie vienukiu ar kito kiu būdu prisidėjo prie šio įvykio pasisekimo.

A. P-kis

Už šio karnavalo pasisekimą reikia padėkoti ir p. V. Jurienėi, kuri taip pat prisidėjo, nepatogindama atvežti iš Londono jauniesiems choristams tautinius rūbus.

Sekantį trečdienį laukė dar didesnis darbas: lietuvių tautinių dainų ir muzikos koncertas Nottinghamo viešai publiakai.

Koncertai „Gintarui“ ne naujiena, bet šis turėjo būti kitoks. Kadangi šis koncertas taip buvo išgarsintas, ir pasirodama angliška visuomenė, tai turėjo gerai pavykti. Ir tam atsirado padėjėjų. Dainininkų atvažiuavo net iš Londono, o chorvedžių buvo net trys. Ukrainiečių salė buvo išpuošta lietuviškų miestų herbais, trispalvė su Vyčiu, o salės šonuose net dvi parodos: p. G. Zinkuvienės audinių paroda su paaiškinimais, pavyzdžiais ir staklėmis, o kitame šone — p. R. Popikienės lietuviškais tautiniais rūbais apręgtų lėlių paroda.

Svečių susilaukėme nemažai. Svarbiausiai reikia paminėti parlamentarinę, spaudos ir radijo reprezentaciją. Salė prisipildė ir koncertas pradėtas anglų himnu. Be „Gintaro“ choro pasirodė sol. V. Gasperienė, mums taip mieli instrumentalistai M. Zinkutė ir A. Sadula, duetas, kanklės, „Gintaro“ jaunimas, o labiausiai pragyveno koncertą svečiai chorvedžiai. Londono choro — J. Cernis ir Škotijos — Pr. Dzidolikas. Komentarus ir paaiškinimus koncerto metu angliška pravedė derbiškė R. Popikienė, nenuilstamai dirbdama pusantros valandos.

Po koncerto svečiai buvo pakviesti į oficialų priėmimą, kur susipažinta su tie tuviais veikėjais, ypač stropiai pasirodė jaunimo atstovai, sudomindami ir užgaudumai svečius. Čia, priėmimo prieškambario, buvo paruošta lietuvių 40 metų gyvenimo Anglijoje istorija: nuotraukomis, knygomis, ypač tikybinio persekiojimo, skautų gyvenimo albumu. Turėta pa sikalbėjimas su vietos laikraščio korespondentu, kuris kitą dieną įdėjo labai palankų straipsnį apie lietuvių gyvenimą Nottinghamame. Didelis susidomėjimas buvo parodytas „Radio Nottingham“ korespondentui, kuris prašė pranešti apie ateinančių lietuvių dainų koncertą, kad galėtų įrašyti juoste.

Sekandį dieną įvyko gastronominės parodos užbaiga. Ši paroda pradėta prieš tris dienas ir joje buvo išstatyti trys lietuviško maisto eksponatai: raguolis, žagarė liai ir pyragaičiai-grybai. Juos ruošiant labai daug darbo įdėjo V. Jurienė, E. Bliūdžūtė ir E. Vainorienė. Iškepti lietuviški raguoliai trunka apie 7 valandas ir visą tą laiką ji reikia sukti, kad visi šonai lygiai iškeptų. Tai gėlė prakaito išlieta nemažai. Bet buvo į ką ir pažūrėti! Jie išstatyti MIDLAND GROUP PARODOS lange ant tautinė staltiese papuošto stalo su trispalve kortele ir Lietuvos vardu. Užbaigai prisistatė „Radio Trent“ korespondentė ir, tarp kitų, turėjo pasikalbėjimą ir su lietuviu. Visi išstatyti eksponatai buvo pjaustomi ir čia pat ragaujami, o lietuviški baravykai pranešė, kad ragausianti sekandį dieną per radijo komentarus. Tai padarė iš ryto, pranešdama, kad skonis yra lyg ir medauninko.

Šis Festivalis plačiai paminėtas Nottinghamo spaudoje, per Radio Nottingham, Radio Trent ir net Central TV žinias. Tai didelis pasisekimas lietuviams, ir tie visi, kurie prisidėjo prie šio festivalio pasisekimo, turėtų jausti patitenkinimą. Yra ne įmanoma padėkoti visiems, kurie šiuo ar tuo prisidėjo, bet turime pareigą ir malonumą padėkoti derbiškiams, chorvedžiams ir choristams iš Londono ir mūsų nenuilstančiam darbuotojui iš tolimos Škotijos Pr. Dzidolui.

h.g.

LENKIJA

LENKIJS LIETUVIŲ SUVAŽIAVIMAS

Gegužės 19-20 d.d. Punske įvyko LVKD IX suvažiavimas, kuriame dalyvavo 68 delegatai, atvykę iš visos Lenkijos, ir ne mažai kvietusių svečių.

Lenkijos liet. visuomeniniai-kultūrinė draugija, kurios centras yra Punske, gyvuoją jau 26 metus. Plėsdama savo veiklą, draugija planuoja pastatyti netoli esamos liet. mokyklos naujus kultūros namus, kuriuose būtų ir draugijos centro įstaiga.

Lietuvių gimnazija ir licėjus kasmet išleidžia gražų būrį jaunuolių, kurie išjunga į liet. kultūrinę veiklą, todėl organizacijoje galima matyti daug jaunuomenės. Jaunimas ir net vaikai pasirodo suvažiavimų programoje, kaip ir šiais metais tautinių šokių ir dainų koncerte. Ta proga buvo suvažiavę Punsko, Seinų, Suvalkų ir Balstogės savivaldybių ansambliai, kurie savo pasirodymu žavėjo vyresnio amžiaus tautiečius.

Suvažiavimo diskusijose buvo keliami tokie klausimai, kaip lietuvių kalbos puoselėjimas jaunoje kartoje. Buvo prieita išvados, kad jaunimas turi būti skatinamas daugiau skaityti lietuvių literatūros, domėtis lietuvių tautos praeitimi ir t.t.

Šėcino ratelio pirmininkas Jonas Zalia pėnis pabrėžė svarbą saugoti lietuvių istorinius paminklus, kaip kad Dariaus-Girėno monumentą Pšėelnike, kurį šiuo metu rūpestingai prižiūri Šėcino ratelio nariai. J. Zaliapienis papasakojo, kas prie paminklo yra daroma šiais metais, ir kvietė lietuvių lankyti tą vietą nors kartą metuose. Šiais metais tragedijos metinės bus minimos liepos 14-15 dienomis. Paminklą ir 314 kvadratinį metrų lie-

VOKIETIJA

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS

B.K. Liet. Moterų Klubas ir LB Bonn-Koeln Apylinkė atšventė Motinos Dienos minėjimą, kuris įvyko šeštadienį, gegužės mėn. 26 d., Bonn-Bad Godesberg, Annabergerstr. 400.

Kun. Urdzei išvykus, registracija rūpinosi LB pirmininkas Ivanauskas, kuris su entuziazmu ir tkrku nuoširdumu priėmė ir rūpinosi visais dalyviais.

Moterų Klubas pirmininkė Paulina Ivins kienė atidarė minėjimą, pasveikindama susirinkusius ir padėkluodama eilėraščių „Motina“. Po to, pakvietė tėvo dr. Kons tantiną Gulbiną paskaitai. Tėvas Konstantinas skaitė referatą apie šv. Kazimierą.

Po šio išpuodingo referato, dalyviai buvo pakviesti prie aromatškios kavos su skaniais pyragaičiais. Po kavos vėl visi sugrįžo į salę.

Ponia P. Ivinskienė pristatė viešnią — Aldoną Balandaitę-Broland iš Pietų Švedijos. Aldona B. skaitė referatą apie „Jaunus ir vyresnes moteris, anksčiau ir dabar“.

Po to prasidėjo meninė dalis: Liet. liaudies dainos ir deklamacijos.

Ypač daug šiltos šypsenos iššaukė publikoje žemaitiškas dialogas „Marceliute ir Antuose“, kurį labai gerai atliko p. Ivinskienė ir p. Danguolė Vogel.

Moterų Klubo chorėlis padainavo kelias liaudies daineles, Boehmui palydint pianinu.

Programa užsibaigė smagiu duetu „Vai kur buvai, dieduk mano“. Daug juoko sukėlė p. Boehmienė, kuri labai efektyviai vaidino „dieduką“.

Visa programa užsibaigė išpuodingomis gegužinėmis pamaldomis, kurias pravedė tėvas Konstantinas. Išpuodingos, nes per didžiulius koplyčios langus jauni išsiskleidę medžių lapai, gėlės ir daug žydinčių alvų skverbėsi vidun ir pritarė mūsų ilgai giesmėi: „Sveika Marija, Motina Dievo...“ O vakaro išlūkus saulė vis dar truputį šypsojo, žiūrėdama į mus.

Vėliau buvo vakariinė, loterija, links-mavakaris. Šokiams grojo p. Povilas Petrikaitis.

Ilgai aidėjo lietuviškos dainos, o kas tu rėjo nakvynės kambarį į parko-miško pusę, galėjo paryčiais pasidžiaugti įvairių paukščių simfoniniu koncertu.

Dalyvė

PROF. DR. V. VASYLIŪNAS SKANDINAVIJOJE

Prof. dr. Vytenis Vasyliūnas davė du vargonų rečitalius Norvegijoje ir Švedijoje.

DĖMEIO! PRATĖSIAME VAIKŲ PIEŠINIŲ KONKURSA

Skelbtas Vatikų pasakų plokštelės piešinių konkursas, pagal pageidavimą, yra pratęsiamas iki birželio mėn. pabaigos.

Primename, kad piešiniai turi būti spalvoti (rašalu, pieštukais, pastelėmis ar aliejaus dažais), ant storesnio popieriaus apšė 12 ir 1/2 iš 25 inčjų plokštė. Kiekvienas vaikas gali siųsti kiek nori piešinių. (Naudoti lietuviškųjų pasakų pavaldus: slibnis, kiškis, lapės, vilkus, meškas, ganderius, karalius milžinus, nykštukus, našlaitėlius, vėlnius, Perkūną ir t.t.).

Laimėtojas gauna 100 dol. premiją. Iš visų pasiųstųjų piešinių bus surengtos parodos kiekviename mieste, kur vyks plokštelių pristatymas.

Piešinius siųsti šiuo adresu: 2127 rue Guy, Montreal, Que., H3H 2L9, tel: (514) 849-6722, 844-1049.

tuviškos žemės prižiūri ir tvarko Šėcino ratelio narys Julius Senvaitis. Lengai giri ninkas teikia lietuviams visokeriopą pagalbą. Jo rūpesčiu sklypo perimetryje buvo pasodinta gyvatvorė ir, kiek toliau nuo tvorės, šermukšnių krūmai. Naujas miškų urėdas, kaip ir anksčiau buvęs, yra la bali malonus ir palankus žmogus.

Šėcino ratelio atstovas pasakė suvažiavimo dalyviams apie tolimesnius planus paminklo aplinkos tvarkymo darbuose ir pareiškė viltį, kad visi lietuviai taip pat prisidės ir prie kultūros namų statybos Punske.